เส้นทางศึกษาธรรมชาติ น้ำตกพรหมโลก

Phorm Lok Nature Trail

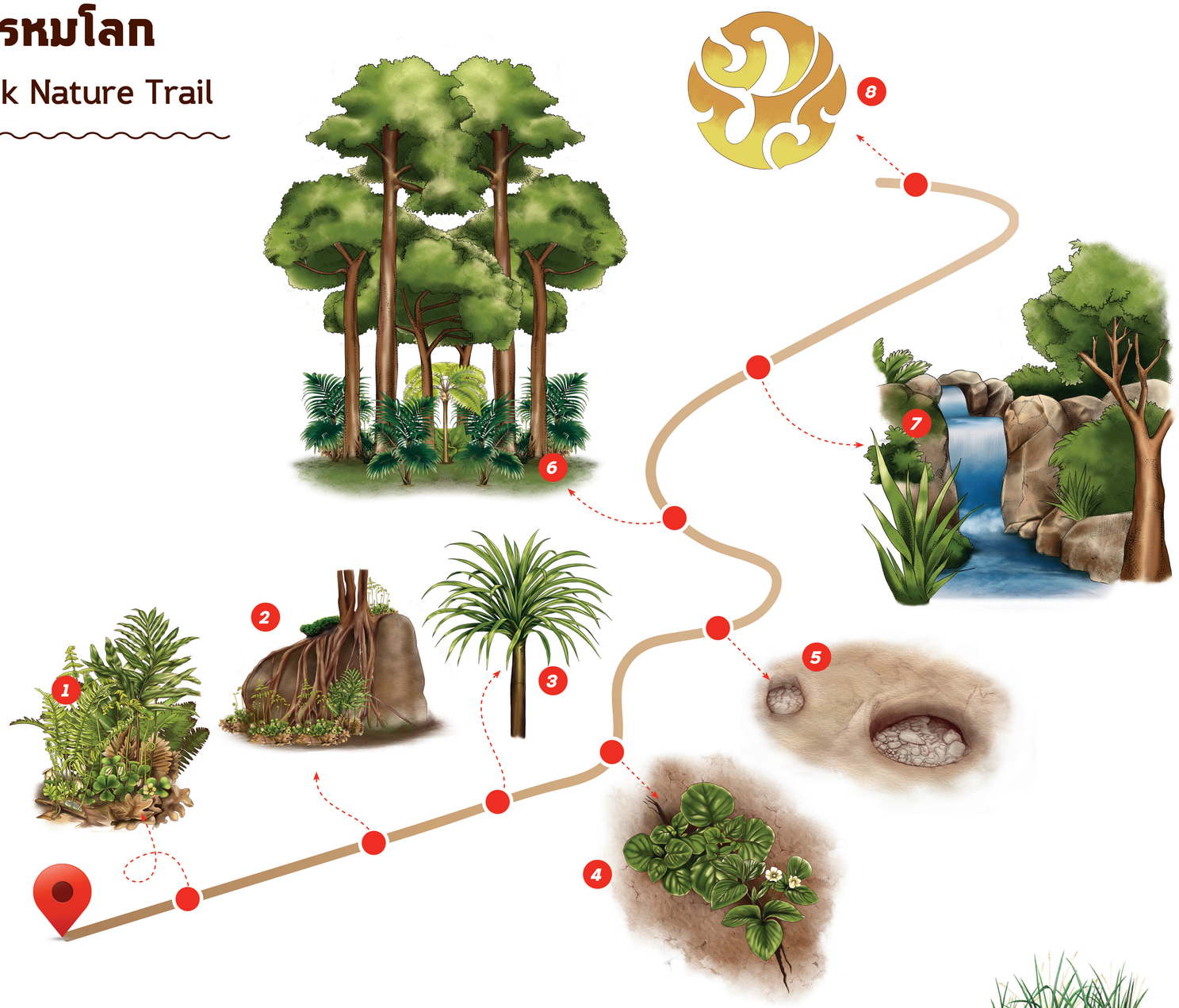

1. เฟินต้น พืชโบราณ พัฒนาการดี

เฟินต้นเป็นพืชโบราณ พัฒนาจากพืชที่อาศัยอยู่ในน้ำแล้วขึ้นมาอยู่บนบก จึงมีเพียงใบและรากที่ต่อกับเหง้า ยังไม่มีลำต้นที่แท้จริง ขยายพันธุ์ด้วยการใช้ลมพัดแพร่กระจายสปอร์ให้ไปตกในที่ชุ่มชื้น

แต่ในธรรมชาติมักมีเรื่องราวเกินคาดให้เห็นเสมอๆ ดังเช่น เฟินต้น เป็นเฟินสายพันธุ์หนึ่งที่พัฒนารากให้บีบอัดกันเป็นแท่งแข็งแรง แล้วยึดตัวชะลูดขึ้นดูเหมือนลำต้นไม้ใหญ่สูงได้ถึงราว 10 เมตร และสามารถแบกรับน้ำหนักใบใหญ่ขนาด 3 – 5 เมตร ได้นับสิบใบ ความสูงทำให้ลมพัดพาสปอร์ไปตกในที่โล่ง หรือในที่ที่ป่าถูกหักโค่นเปิดโล่งเพื่อขยายพันธุ์ได้ดีกว่าเฟินขนาดเล็กทั่วไป

2. ชีวิต ต้นไม้บนกองหิน

กองหินแกรนิตที่กลมมนกลุ่มนี้มีพืชพรรณหลากหลายชนิด ต่างเลือกที่อยู่อาศัยกันอย่างลงตัว ด้านที่ชันมาก ความชื้นน้อย แทบไม่มีดินเลยจะเป็นที่อยู่ของไลเคน ผู้ดำรงชีพเพียงเศษฝุ่นละอองและไอน้ำในอากาศเพียงเล็กน้อย ส่วนมอสส์สีเขียวเข้มอัดตัวแน่นราวกับพรม เลือกอยู่ในที่ชื้นมากขึ้น เพราะต้องอาศัยน้ำงอกขยายพันธุ์เกิดเป็นต้นใหม่

ขณะที่บริเวณด้านบนของก้อนหินมีดินสะสมค่อนข้างหนา ก็เป็นที่เติบโตงอกงามของไม้เลื้อย ส่วนไม้สูงใหญ่ที่ขึ้นได้บนกองหิน เริ่มต้นจากเมล็ด งอกบนซากพืชที่ผุพังแล้วค่อยๆ แทงรากออกไปโอบรัดหินเพื่อทรงตัว และยืดรากอีกส่วนหนึ่งมุ่งลงดินหากินน้ำอาหารเลี้ยงชีพ

3. เตยป่า สร้างตนอยู่ชายน้ำ

ต้นเตยเป็นผลงานพิเศษจากธรรมชาติที่น่าสนใจมาก เพราะสามารถขึ้นอยู่ได้ตามแผ่นหินที่มีน้ำไหลรินบางๆ ด้วยวิธีการเฉพาะตัว เริ่มจากการแตกรากอากาศมาช่วยค้ำยันลำต้น จากนั้นสร้างความแข็งแรงด้วยระบบข้อปล้องถี่ๆ ใบให้แตกเป็นกระจุกที่ปลายยอด และจัดเรียงใบบิดเวียนเพื่อให้ได้รับแสงแดดจ้าได้ทั่วถึงทุกใบ ส่วนการสืบพันธุ์ ใช้กลยุทธ์ออกดอกสีขาวเพื่อให้แมลงเห็นได้ง่ายทั้งกลางวันและกลางคืน และสร้างกลิ่นหอมเป็นเครื่องนำทางมาผสมเกสรอีกด้วย

4. วิถีไม้เล็กๆ กลางลานหิน

บนลานหินแกรนิตนี้ มีแนวเส้นตรงที่เกิดจากแรงบีบอัดของเปลือกโลก ซึ่งจะสะสมน้ำไว้และเกิดปฏิกิริยาทางเคมี กัดกร่อนเป็นร่องลึก ในฤดูร้อน ลมพัดเศษใบไม้ตกลงมาทับถมแล้วผุพังย่อยสลายกลายเป็นดิน

หากเกิดดินได้เพียงเล็กน้อย หญ้าที่มีรากตื้น มีตาอยู่กับลำต้นใต้ดินก็จะยึดครอง ส่วนไม้ยืนต้นชนิดที่มีตาซ่อนไว้ใต้เปลือก จะเลือกมางอกที่มีดินลึกในฤดูฝน หากปีใดที่มีน้ำหลากรุนแรงก็จะพัดหักลำต้นให้ฉีกขาดเสียหาย ตาของหญ้า และไม้ยืนต้นชุดนี้ก็จะแตกลำต้นใหม่ขึ้นทดแทนได้ในเวลา 2 – 3 วัน

5. ใครขุดหลุมลานหิน?

น้ำใสไหลเย็นในห้วยบนขุนเขาที่สูงชันนี้สร้างความชุ่มฉ่ำแด่ผู้มาเยี่ยมชม แต่ในฤดูฝน น้ำกลับเปลี่ยนบทบาทเป็นนักเจาะพื้นท้องห้วย เริ่มจากกระแสน้ำป่าที่ไหลเชี่ยวกรากพัดพาหินดินทรายไหลไปตามท้องห้วย ครั้นเมื่อกระทบกับรอยแตกของหิน เม็ดทราย จะถูกกระแสน้ำปั่นให้หมุนวนอย่างรุนแรง ปรับเม็ดทรายให้กลายเป็นหัวเจาะขุดลึกลงในแนวดิ่ง เมื่อรูกว้างขึ้น กรวดเล็กใหญ่จะลงมาสมทบบด ถูหลุมให้กว้างขึ้นทุกฤดูฝน หลุมนี้ถูกเรียกขานว่า กุมภลักษณ์ หรือบ่อรูปหม้อ (pothole)

6. กลไกชีวิตในป่าใหญ่

ป่าดงดิบชื้นมีการดำรงชีพที่แก่งแย่งแร่ธาตุอาหาร น้ำ แสงแดด และอยู่ร่วมพึ่งพาอาศัยกันและกันที่น่าสนใจ อาทิเช่น กลุ่มต้นไม้ใหญ่ที่สุดจะสูงเหนือต้นไม้อื่น ได้รับแสงและลมตลอดเวลา ต้นไม้ชั้นรองต่ำลงมา ปรับตัวอยู่กับแสงน้อยลง จะมีเรือนยอดอัดเบียดกันแน่นจนกลายเป็นถนนให้ลิง ค่าง ชะนี เดินไปมาหากินได้สะดวก

บริเวณใกล้พื้นดินแสงเพียงรำไร ต้นไม้พัฒนาการสังเคราะห์แสงในหลายแบบ เช่น สร้างใบมีสีเขียวเข้มมากขึ้น หรือสร้างแถบสีขาวบนหลังใบหรือสร้างสีม่วงแดงไว้ใต้ใบ ส่วนกลุ่มไม้เถาวัลย์ จะพัฒนาลำต้นให้ยาวไปเลื้อยเกาะเกี่ยวต้นไม้ใหญ่ขึ้น ไปรับแสงแดดจ้า ส่วนที่ตามลำต้น หรือตามกิ่งไม้ จะมีกลุ่มไม้ขนาดเล็ก เช่น เฟิน กล้วยไม้ ใช้วิธีการปะติดด้วยรากและอยู่รอด เพียงอาศัยละอองน้ำ ซากใบไม้ที่หล่นมาเพื่อย่อยกินเป็นอาหาร

7. น้ำตกพรหมโลก ขนแร่ส่งน้ำให้มวลชน

เมื่อเดินเข้าใกล้น้ำตกพรหมโลกจะได้ยินเสียงดังกึกก้องปานประหนึ่งเครื่องจักรกลกำลังทำงาน ซึ่งก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ เพราะน้ำปริมาณมหาศาลจากป่าที่บรรจุด้วยแร่ธาตุ อาหาร ตะกอนดิน ก้อนหินหลากขนาด และเม็ดทราย ไหลลงมาอย่างรวดเร็วด้วยแรงดึงดูดของโลก ขัดถูหน้าผาหินแกรนิตที่สูงชันให้เรียบ เป็นมัน จากนั้นก็ตกลงกระแทกแอ่งน้ำ ปั่นหมุนกระแสน้ำทำให้เศษหินทราย ขัดเกลาแอ่งน้ำให้ลึกมากขึ้น

สายน้ำนี้ยังคงไหลด้วยความเร็วปะทะก้อนหินใหญ่น้อยตลอดลำห้วย น้ำที่แตกกระเซ็นสัมผัสอากาศ ได้เพิ่มออกซิเจนเก็บเข้าไว้ในน้ำ เพื่อพืชและสัตว์น้ำได้ใช้ดำรงชีพ ต่อจากนั้นสายน้ำได้ไหลลงสู่ที่ราบผ่านชุมชนคลองท่าแพ แล้วส่งมอบแร่ธาตุอาหารสู่ท้องทะเล ที่อ่าวปากพูน ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

8. วันเวลาแห่งประวัติศาสตร์ น้ำตกพรหมโลก

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งไปยังน้ำตกพรหมโลก ก่อนถึงต้องทรงเปลี่ยนรถยนต์พระที่นั่ง เพราะถนนในช่วงนี้เป็นถนนดินยาว 20 กิโลเมตร ที่ราษฎรได้ร่วมมือร่วมใจกันขุดถนน เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย เมื่อถึงน้ำตกพรหมโลก ทรงพักผ่อนอิริยาบถ ทอดพระเนตรความงดงามของน้ำตกพรหมโลก และก่อนเสด็จพระราชดำเนินกลับ ทั้งสองพระองค์ทรงลงพระปรมาภิไธยย่อ ภปร และ สก ไว้ที่หน้าผาข้างหนานวังน้ำวนแห่งนี้

ครั้นในปี พ.ศ. 2546 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จประพาสน้ำตกแห่งนี้ด้วย

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

ตั้งอยู่ตอนกลางของเทือกเขานครศรีธรรมราช มียอดเขาสูงสุดในภาคใต้ คือ ยอดเขาหลวง สูง 1,835 เมตรจากระดับน้ำทะเล จึงได้รับลมมรสุมที่พัดผ่าน ทะเลทั้งสองด้าน กลายเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดนครศรีธรรมราช อาทิ แม่น้ำตาปี แม่น้ำปากพนัง คลองกรุงชิง คลองเขาแก้ว คลองท่าแพ คลองระแนะ และคลองแม่อาย

ผืนป่าส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบชื้นที่มีพืชพรรณไม้ชอบอากาศร้อนและชุ่มชื้น ส่วนบริเวณยอดเขาสูงกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล จะปกคลุมด้วยป่าดงดิบเขาที่มีพืชพรรณชอบอากาศหนาวเย็น เมฆหมอกคลุมเกือบตลอดปี พบพืชหายาก เช่น กูหลาบขาว กุหลาบแดงมลายู และมีกล้วยไม้มากกว่า 300 ชนิด บางชนิดเป็นกล้วยไม้เฉพาะถิ่น พบเพียงแห่งเดียวในโลก พืชจำพวกเฟิน พบมากกว่า 200 ชนิด ที่โดดเด่น เช่น ต้นบัวแฉก สัตว์ป่ามีมากกว่า 375 ชนิด ในจำนวนนี้หลายชนิดจัดว่าหายาก เขาหลวงจึงนับเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญมากแห่งหนึ่งของประเทศไทย

นอกจากนี้ยังมีน้ำตกให้เที่ยวชมมากมาย เพราะในอดีตกาล หินแกรนิตภายใต้ผิวโลกได้ดันหินทรายและหินปูนให้ยกตัวเป็นภูเขาสูงชันลดหลั่นเป็นชั้น อีกทั้งฝนตกชุกเกือบตลอดปี จึงเกิดเป็นน้ำตกสวยงามรอบเขาหลวงถึง 15 แห่ง ได้แก่ น้ำตกกรุงชิง น้ำตกกะโรม น้ำตกพรหมโลก น้ำตกอ้ายเขียว น้ำตกยอดเหลือง น้ำตกวังลุง น้ำตกวังไม้ปีก น้ำตกท่าแพ น้ำตกสวนชัน น้ำตกสวนอาย น้ำตกเหนือฟ้า และน้ำตกกรุงนาง เป็นต้น อุทยานแห่งชาติเขาหลวงจึงจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญของภาคใต้

ในแง่คุณค่าทางประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติเขาหลวงได้รับเสด็จพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์ อาทิ

- พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ เสด็จประพาสน้ำตกกะโรม
- พ.ศ. 2460 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสน้ำตกกะโรม
- พ.ศ. 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จประพาสน้ำตกพรหมโลก
- พ.ศ. 2546 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ เสด็จประพาส น้ำตกกะโรม และน้ำตกพรหมโลก

สำหรับในด้านการเมืองเคยเป็นที่ตั้งฐานที่มั่นใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์ในภาคใต้ซึ่งมีการต่อสู้รบกันยาวนานบริเวณป่ากรุงชิง

การเดินทาง

จากตัวเมืองนครศรีธรรมราช ใช้ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4016 ไป 18 กิโลเมตร ถึงกิโลเมตร ที่ 20 มีทางแยกซ้ายเข้าทางหลวง 4132 อีกประมาณ 5 กิโลเมตร ก็จะถึงตัวน้ำตกพรหมโลก

ค่าบริการผ่านเข้า

สำหรับบุคคลชาวไทย : เด็ก 20 บาท ผู้ใหญ่ 40 บาท
สำหรับชาวต่างชาติ : เด็ก 100 บาท ผู้ใหญ่ 200 บาท

การอำนวยความสะดวก

ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง มีบ้านพักนักท่องเที่ยวให้บริการ 2 ที่ คือที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาหลวง (น้ำตกพรหมโลก) และที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ ขล.4 (น้ำตกกรุงชิง) ราคาตั้งแต่ 600, 900, 1,200, 1,800, 2,000 และ 3,000 บาท ตามขนาดของบ้าน และยังมีที่พักแบบค่ายเยาวชนแยกชาย-หญิง นอกจากนั้นมีสถานที่กางเต็นท์ ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้

การติดต่อ : อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

โทรศัพท์ 0 7530 0494
โทรสาร 0 7530 0494
อีเมล Khao_luang@hotmail.com

ข้อมูลจำเพาะของแต่ละเส้นทาง

ยินดีต้อนรับทุกท่านสู่ "เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกพรหมโลก" สัมผัสความมหัศจรรย์ของพืชพรรณไม้ป่าดิบชื้น ความงามของธารน้ำ ความอลังการ ของน้ำตกใหญ่ และที่สำคัญท่านจะได้ค้นพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่จารึกไว้บนผาหิน คือ พระปรมาภิไธยย่อ ภปร และพระนามาภิไธยย่อ สก

ทางเดินศึกษาธรรมชาตินี้เส้นนี้เดินเลียบย้อนธารน้ำ เป็นทางเดินไปและกลับในทางเดียวกัน ระยะทางประมาณ 600 เมตร ทางลาดชันเล็กน้อย บางช่วงต้องข้ามธารน้ำ ใช้เวลาเดินเท้าประมาณ 45 นาที ควรสวมรองเท้าหุ้มส้นที่ไม่ลื่นและเดินอย่างระมัดระวังในฤดูฝน

สิ่งที่ต้องเตรียม

กล้องถ่ายภาพ กล้องส่องทางไกล สมุดจดบันทึก น้ำดื่ม เป้สำหรับใส่ของ สภาพร่างกายที่พร้อมลุยกับหัวใจที่อยากเรียนรู้เรื่องราวของธรรมชาติ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ น้ำตกพรหมโลก

PHROM LOK NATURE TRAIL